

95/18

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu kapitoly „Ministerstvo financí“

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti na rok 1995 pod číslem 95/18. Cílem kontroly bylo prověřit soulad kontrolovaných činností s právními předpisy, jejich věcnou a formální správnost, účelnost a hospodárnost ve využívání rozpočtových prostředků a nakládání se státním majetkem.

Kontrolu provedly skupiny kontrolujících Nejvyššího kontrolního úřadu Odboru státního rozpočtu a státního závěrečného účtu, Odboru státních příjmů a oblastních odborů v Českých Budějovicích, Táboře, Ostravě, Olomouci, Ústí nad Labem a Zlíně v období od srpna 1995 do března 1996.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí (dále jen "MF"),
územní finanční orgány -
Finanční ředitelství v Ostravě,
Finanční ředitelství v Brně,
Finanční ředitelství v Českých Budějovicích,
Finanční ředitelství v Ústí nad Labem (finanční ředitelství dále jen "FŘ" a finanční úřad dále jen "FÚ"),
Majetkový úřad (dále jen "MÚ"), rozpočtová organizace.

Kontrolováno bylo období let 1994 a 1995.

Proti kontrolním protokolům byly v 8 případech vzneseny námitky kontrolovanými osobami. Námitky byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podalo MF, MÚ, FŘ v Ostravě, FŘ v Českých Budějovicích a FŘ v Ústí nad Labem. O odvoláních proti rozhodnutí o námitkách rozhodlo Kolegium Nejvyššího kontrolního úřadu usneseními ze dne 15. 4. 1996, 6. 5. 1996 a 13. 5. 1996.

K o l e g i u m N K Ú na svém XI. zasedání dne 10. 6. 1996

s c h v á l i l o usnesením číslo 2/XI/96
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Ministerstvo financí porušilo:

1. ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, která mj. stanoví:

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ..."

"Účetním obdobím je kalendářní rok."

a dále ustanovení § 6 písm. a), d), e) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, ve znění pozdějších předpisů, která mj. stanoví:

"Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit ... a vést v předepsané evidenci ...,

d) chránit národní majetek před rozkrádáním, poškozáním, zničením, ztrátou nebo zneužíváním,

e) využívat právní prostředky k ochraně národního majetku, ... včas uplatňovat právo na náhradu škody proti těm, kteří za škodu odpovídají ..."

O d ů v o d n ě n í :

V evidenci majetku MF byla zjištěna porušení uvedených předpisů v rozsahu, že lze konstatovat, že evidence majetku je neprůkazná:

- V účetní evidenci MF byl v roce 1994 veden majetek ve výši 1 042 686 Kč, který se v organizaci prokazatelně již nevyskytoval:

např. počítač odcizený v roce 1992, v pořizovací ceně 54 650 Kč, další počítač odcizený v roce 1994 (v tomtéž roce dne 30. 10. obdrželo MF rozhodnutí o odložení věci trestného činu krádeže, ale majetek byl z účetní evidence vyřazen až v únoru 1995), prodaná akumulární kamna (z účetní evidence vyřazená až v roce 1995), zařízení SUPERTYRER předané jiné organizaci, v celkové pořizovací ceně 908 987 Kč (z účetní evidence vyřazeno až v roce 1995).

- V analytické evidenci (označení dle MF "operativní evidence") byl v letech 1994 - 1996 veden další majetek, který se v organizaci nenacházel:

např. k 11. 1. 1996 se v evidenci nacházely radiotelefony, z nichž jeden v hodnotě 4 124 Kč, který byl předán do Slovenské republiky, ale z účetní evidence vyřazen dne 30. 7. 1993, další radiotelefon, v hodnotě 4 124 Kč, byl vrácen a. s. Telecom dne 1. 6. 1994. Osobní automobily T 613 v celkové hodnotě 1 322 890 Kč byly z účetní evidence vyřazeny na základě prodeje dne 4. 11. 1993, ale z evidence až dne 10. 11. 1994. Dne 29. 7. 1993 byl na základě prodeje vyřazen z účetní evidence kotel ústředního topení, z operativní evidence až 1. 12. 1994. Vedle těchto příkladů MF vyřadilo v roce 1993 z účetní evidence majetek v celkové pořizovací ceně 5 136 856 Kč, který byl z operativní evidence vyřazen až v roce 1994 (ve výši 3 471 043 Kč) a další v roce 1995 (1 665 813 Kč).

- V letech 1994 a 1995 nebylo účtováno o veškerém nemovitém majetku:

MF např. převedlo "příkazními smlouvami" na MÚ počátkem roku 1994 majetek (stavby a pozemky) v část-

- ce 211 876 049 Kč, který nemělo ve své evidenci. Z tohoto majetku byla část znovu převedena na MÚ smlouvami o převodu práva hospodaření s nemovitým majetkem, v roce 1994 v pořizovací ceně 13 224 428 Kč, v roce 1995 v pořizovací ceně 7 205 132 Kč a v roce 1996 v pořizovací ceně 18 059 443 Kč. Tento převádný majetek nebyl v účetní evidenci MF zachycen. Obdobně tomu bylo s majetkem bývalého FFMF, který byl do účetnictví MF zaveden na samostatných analytických účtech. Majetek byl v roce 1994 a 1995 v pohybu. Z dokladů MF vyplynulo, že mezi účetním stavem analytických účtů a skutečným stavem majetku existuje rozdíl.
- MF vydalo k ochraně státního majetku vnitřní předpisy, které v praxi důsledně neuplatňovalo: vydávalo např. majetek k užívání zaměstnancům, aniž by jej evidovalo na osobních kartách (např. bylo zjištěno vydání 3 ks stopek, 3 míčů, brankářských rukavic, házenkářského vybavení apod.); s majetkem ve skladech, např. sklad polygrafického materiálu, materiálu pro výpočetní techniku, zájmových kroužků a sportovních potřeb (včetně majetku pořizovaného z prostředků FKSP), nakládali zaměstnanci bez písemného potvrzení; řidiči motorových vozidel disponovali kartami CCS bez potvrzení o jejich převzetí a naopak bylo evidováno převzetí karet k vozidlům, která již na MF nebyla; u poloviny vozidel autoparku MF nebylo doloženo zapsání a převzetí veškerého příslušenství k vozidlům, které je povinným vybavením vozidla pro silniční provoz.
 - MF nevedlo v letech 1994 a 1995 v účetnictví pozemky, ke kterým mělo právo hospodaření, a tyto pozemky nebyly náležitě oceněny. Neoceněním pozemků bylo dále porušeno ustanovení § 25 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb., které ukládá:

"Jednotlivé složky majetku ... oceňují účetní jednotky těmito závaznými způsoby: ... hmotný majetek kromě zásob ... se oceňuje pořizovacími cenami nebo reprodukčními pořizovacími cenami ..."
 - MF porušilo uvedené předpisy v případě nakládání s majetkem "Kanceláře zastupitelských sborů", která vznikla jako samostatně financovaná organizační složka MF ke dni 1. 1. 1993. Při ukončení činnosti této organizační složky (závěrečným protokolem likvidační komise Kanceláře zastupitelských sborů ze dne 28. 4. 1995) MF nezabezpečilo, aby součástí nájemní smlouvy, uzavřené s nájemcem objektu bývalého Federálního shromáždění, byl v souladu s jejím zněním soupis veškerého přenechaného majetku včetně předaného inventáře. Převzetí majetku nebylo včas a správně sepsáno a oboustranně potvrzeno ("Protokol o odevzdání a převzetí" byl podepsán až dne 25. 10. 1995), takže v období od skutečného převzetí majetku (16. 3. 1995) do podpisu uvedeného protokolu užívala soukromá organizace státní majetek v rozporu s uzavřenou smlouvou.
 - Při přípravě předání objektu bývalého Federálního shromáždění nájemci MF připustilo, aby částí majetku v hodnotě 5 156 375 Kč disponoval MÚ, přestože k tomu nebyl oprávněn.

MÚ v období od ledna do března 1993 odvezl část majetku do vlastního skladu, přestože na něj byl tento majetek převeden smlouvami o převodu práva hospodaření až dne 15. 8. 1995;

2. ustanovení § 7 odst. 1 až 4 a § 11 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., která mj. stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

"Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky."

"Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené tímto zákonem."

"Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti:

- a) označení účetního dokladu ...,*
- b) popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků ...,*
- c) peněžní částku nebo údaj o množství a ceně,*
- d) datum vyhotovení účetního dokladu,*
- e) datum uskutečnění účetního případu, není-li shodné s datem podle písmene d),*
- f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování; ..."*

O d ů v o d n ě n í:

MF porušilo uvedená ustanovení tím, že

- na 5 účetních dokladech k úhradě výdajů ve výši 20 273 Kč chybělo datum uskutečnění účetního případu;
- ve 4 případech byly chybějící náležitosti účetních dokladů vyžádány od dodavatelů až v průběhu kontroly;
- zatřídilo a zaúčtovalo neinvestiční výdaje rozpočtu roku 1994 ve výši 47 777 Kč do nesprávných rozpočtových položek. Tím současně porušilo i článek 2 odst. 1 rozpočtové skladby, vydané výnosem Federálního ministerstva financí (dále jen "FMF") čj. II/11770/1985, kterým je stanovena její závaznost i pro rozpočty jednotlivých ministerstev;

3. ustanovení § 29 odst. 1 a 3 a § 30 odst. 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., která mj. stanoví:

"Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti."

"Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky ..."

"Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období ..."

"Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků."

O d ů v o d n ě n í:

MF nedodrželo zákonnou lhůtu k provedení inventarizace a neověřilo, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti. Inventarizace hmotného majetku nebyla provedena v roce 1994 ani v roce 1995.

V roce 1994 byla nařízena řádná inventarizace k 31. 12. 1994. Příkazem ministra financí č. 3/1995 ze dne 14. 7. 1995 byly výsledky této inventarizace zrušeny a nařízena mimořádná inventarizace hospodářských prostředků ke dni 30. 9. 1995. Ke dni 31. 12. 1995 MF mimořádnou inventarizaci neukončilo.

Předcházející inventarizaci hospodářských prostředků, provedenou k 1. 10. 1992, neověřilo MF skutečný stav majetku. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že stav majetku neodpovídal údajům uvedeným ve zprávě ústřední inventarizační komise. V době inventarizace byl nejméně o 386 728 Kč nižší než uvedený účetní stav a o 705 466 Kč nižší než byl uvedený fyzický stav. Příčinou byl nesoulad mezi účetnictvím a skutečností. Např. z účetnictví byly odepsány na základě převodů jiným organizacím počítače, automobil, a další předměty již v roce 1992, kdy se převody uskutečnily. Z operativní evidence byly však vyřazovány až v roce 1995. Obdobně nebyly zachyceny prodeje majetku apod.

Dále bylo zjištěno, že z účetní evidence byl až v lednu 1994 vyřazen MODEM v celkové pořizovací ceně 11 489 Kč, přestože se vztahoval k inventarizačnímu rozdílu z roku 1991, a v operativní evidenci byl tento majetek veden nadále i v roce 1996.

Inventarizační rozdíly z roků 1990 a 1991 v celkové výši 30 564 Kč byly vyúčtovány až k 31. 12. 1993, což znamená, že účetnictví MF nebylo věrohodné a průkazné:

4. ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, s odvoláním na ustanovení § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, které mj. stanoví:

"Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny ..."

a ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mj. stanoví:

"Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení ..."

O d ů v o d n ě n í:

U nájemců objektů MF v roce 1995 nevymáhalo dlužné částky nájemného a podle nájemních smluv neúčtovalo dlužníkům úroky z prodlení. Tím zkrátilo MF své rozpočtové příjmy v roce 1995 nejméně o částku 355 076 Kč a o úroky z této částky.

Majetkové sankce z prodlení MF smluvně nestanovilo;

5. ustanovení § 21 odst. 3 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, které stanoví:

"Zaměstnanec je povinen do deseti pracovních dnů po dni ukončení pracovní cesty předložit zaměstnavateli písemné doklady potřebné k vyúčtování pracovní cesty a též vrátit nevyúčtovanou zálohu."

O d ů v o d n ě n í:

MF připustilo v 62 případech v roce 1994 a ve 112 případech v roce 1995, že vyúčtování zahraniční pracovní cesty nebylo zaměstnanci provedeno ve stanovené lhůtě, a to i v 7 případech v roce 1994, kdy poskytnutá záloha výrazně překročila vyúčtovanou částku.

MF nevyužilo k vymáhání ve lhůtě nevyúčtovaných záloh možnosti uplatnění srážky z platu zaměstnanců, kterou umožňuje zaměstnavateli ustanovení § 18 odst. 1 písm. g) zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, které mj. stanoví:

"Jinak může zaměstnavatel srazit z platu jen ... g) nevyúčtovanou zálohu na náhradu cestovních ... výdajů ..."

6. ustanovení § 232 odst. 1 a § 71 zákona č. 65/1965 Sb., Zákoník práce, ve znění zákona č. 74/1994 Sb., které mj. stanoví:

"Zaměstnavatelé jsou povinni zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru. Jen výjimečně mohou k plnění svých úkolů ... uzavírat s fyzickými osobami také dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr ..."

"Vedlejší činnost je činnost, kterou vykonává zaměstnanec u zaměstnavatele, u něhož je v pracovním poměru, mimo pracovní dobu stanovenou pro tento pracovní poměr a která záleží v pracích jiného druhu, než byly sjednány v pracovní smlouvě. Vedlejší činnost může být konána jen v dalším pracovním poměru ... nebo na základě dohod konaných mimo pracovní poměr."

O d ů v o d n ě n í:

MF porušilo uvedená ustanovení tím, že:

- uzavřelo a proplatilo 22 dohod o provedení práce v roce 1994 a 5 dohod o provedení práce v roce 1995. Takto sjednané práce byly vykonávány zaměstnancem v pracovní době, současně vykázané v pracovním poměru. Tak neoprávněně v roce 1994 vyplatilo z rozpočtových prostředků 29 650 Kč a 4 050 Kč v roce 1995;
- u 10 z výše uvedených 22 dohod byly tyto dohody uzavřeny na práce stejného druhu jako v pracovních náplních zaměstnanců, kterými jsou upřesňovány pracovní smlouvy (např. pracovníky příslušných odborů provedené školení v oblasti cenové a daňové problematiky).
Ve dvou případech potvrdili odpovědní zaměstnanci provedení práce v jiných termínech, než byly práce skutečně provedeny;

7. ustanovení § 237 odst. 2 a 3 zákona č. 65/1965 Sb., která mj. stanoví:

"Na základě dohody o pracovní činnosti nelze vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby ..."

"Dodržování sjednaného a nejvýše přípustného rozsahu pracovní doby podle předchozího odstavce se posuzuje za celou dobu, na kterou byla dohoda uzavřena ..., nejdéle však za období 12 měsíců."

O d ů v o d n ě n í:

MF uzavřelo 6 dohod o pracovní činnosti v roce 1994 a 1 dohodu v roce 1995, ve kterých byl překročen zákonem stanovený rozsah pracovní doby (např. rozsah práce sjednaný na 25 a 1/2 hod. týdně). Na jejich úhradu použilo v roce 1994 neoprávněně prostředky ze státního rozpočtu ve výši 18 945 Kč a v roce 1995 ve výši 5 355 Kč;

8. ustanovení § 238 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., které mj. stanoví:

"Dohodu o pracovní činnosti je zaměstnavatel povinen uzavřít písemně, jinak je neplatná. V dohodě musí být uvedeny sjednané práce, sjednaná odměna za vykonanou práci, sjednaný rozsah pracovní doby ..."

O d ů v o d n ě n í:

V rozporu s tímto ustanovením byly MF uzavřeny dohody, ve kterých:

- nebyl uveden sjednaný rozsah pracovní doby;
- rozsah pracovní doby nebyl sjednan zřetelně, takže z dohody nebylo patrné, zda nepřekročil zákonnou hranici;
- rozsah pracovní doby byl definován nejednoznačně, např. "podle potřeb organizace";
- nebyla uvedena sjednaná práce.

Současně ve 40 případech v roce 1994 a v 36 případech v roce 1995 byl pro určování odměny za sjednanou práci použit již neplatný předpis;

9. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), které stanoví:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny."

O d ů v o d n ě n í:

MF uhradilo neoprávněně výdaje, které se hospodářsky týkaly jiného roku, v celkové výši 1 384 021 Kč v roce 1994 a 282 404 Kč v roce 1995;

10. ustanovení § 31 odst. 1 až 3 zákona č. 576/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která mj. stanoví:

"Ústřední orgány, okresní úřady a obce (dále jen "zřizovatel") zřizují k plnění úkolů v oboru své působnosti rozpočtové organizace nebo příspěvkové organizace jako právnické osoby. Vznikají-li zřízením a činností těchto organizací nové požadavky na státní rozpočet republiky, je ke zřízení třeba souhlasu ministerstva financí."

"Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- a) označení zřizovatele,
- b) název, sídlo organizace a její identifikační číslo ...,
- c) vymezení základního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- d) označení statutárních orgánů,
- e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření,
- f) vymezení doby, na kterou je organizace zřizována."

"K rozdělení, sloučení případně splynutí rozpočtové nebo příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v němž též určí, v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové, popřípadě přejímající organizace."

O d ů v o d n ě n í:

MF nevydalo o zřízení MÚ zřizovací listinu, ve které měl být vymezen základní účel a odpovídající předmět činnosti. Ve vnitřním předpisu MÚ - Statutu - ze dne 7. 12. 1993 je nesprávně uvedeno, že MÚ je orgánem státní správy, ačkoliv byl zřízen jako státní rozpočtová organizace, a nikoliv jako správní úřad ve smyslu čl. 79 odst. 1 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, kde je stanoveno, že *"Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit ... pouze zákonem"*.

MF závady ve zřízení MÚ registrovalo, jak dokazuje interní materiály, ale do doby ukončení kontroly nezasajistilo nápravu;

11. ustanovení § 14 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, které mj. stanoví:

"Rozsah a podmínky hospodářské činnosti stanoví obecně závazný právní předpis. V případě, že rozsah a podmínky nejsou takto stanoveny, stanoví je pro ...

c) ústřední orgán jeho vedoucí ..."

O d ů v o d n ě n í:

MF nedoložilo, že ministr financí stanovil podmínky pro hospodářskou činnost, kterou provádí a vykazuje, a to pro poskytování závodního stravování jiným než rozpočtovým nebo příspěvkovým organizacím. MF poskytuje závodní stravování zaměstnancům dalších nestátních organizací;

12. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů ..."

O d ů v o d n ě n í:

MF netrvalo na dodržení podmínek uvedených v povolení k provozování státní loterie na rok 1994 tím, že nevyžadovalo zálohové odvody k 30. 4. 1994 a 31. 7. 1994. Příjmová část rozpočtu roku 1994 tím byla krácena, protože konečné vyúčtování bylo v povolení stanoveno do 30. 4. 1995.

Nevymáhalo vrácení zálohy na zdravotní pojištění v zákonem daných termínech, a tím byla krácena příjmová část rozpočtu roku 1994 o úroky z částky 1 068 190 Kč;

13. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejehospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků ...",

a ustanovení § 7 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., která mj. stanoví:

"Přebytečný je národní majetek, který organizace trvale nepotřebuje k plnění svých úkolů ..."

"Neupotřebitelný je národní majetek, který pro své úplné opotřebení nebo poškození, zastaralost nebo nehospodárnost v provozu nemůže již sloužit svému účelu ..."

O d ů v o d n ě n í:

MF v rozporu s uvedenými ustanoveními v letech 1994 a 1995 hospodárně nevyužívalo převzatý majetek, který ani neužívalo, ani nevyřadilo. Jednalo se zejména o majetek bývalého FMF v pořizovací ceně více než 300 tis. Kč, který byl na MF uskladněn, ale v roce 1994 a 1995 nevyužíván, a o převzaté zásoby bývalého Federálního ministerstva práce a sociálních věcí v roce 1993 (náhradní díly a pneumatiky v hodnotě cca 46 tis. Kč na typy vozidel, které MF již neužívalo), jež byly v organizaci ještě v době kontroly;

14. ustanovení § 31 odst. 2 a § 32 odst. 1 vyhlášky č. 205/1991 Sb., která stanoví:

"Rozpočtové organizaci se otevírají limity na čerpání prostředků z rozpočtových výdajových účtů vedených u peněžního ústavu zvlášť na investiční výdaje, zvlášť na individuální dotace ze státního rozpočtu republiky na vybrané investiční akce a zvlášť na neinvestiční výdaje. V rámci limitu investičních výdajů se stanoví limity pro čerpání jednotlivých dotací zřizovatele na investiční výstavbu."

"Rozpočtové limity na investiční výdaje se otevírají rozpočtové organizaci podle zásad uvedených v § 31 na celý rozpočtový rok."

O d ů v o d n ě n í:

MF v rozporu s uvedenými ustanoveními neoprávněně uhradilo v roce 1993 výdaje za datovou síť Token Ring ve výši 80 610 Kč z investičního účtu s předčíslem 043 - Běžná míra investování. V závěru roku tuto účetní operaci opravilo přeúčtováním na investiční účet s předčíslem 916 - Systémová dotace. V roce 1994 tento investiční výdaj roku 1993 opětovně přeúčtovalo na investiční účet s předčíslem 043. Tím neoprávněně ovlivnilo použitelnou výši investičních prostředků v rámci investičních limitů;

15. ustanovení § 36 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Rozpočtová a příspěvková organizace je povinna vést mimo soustavu účetnictví chronologickou evidenci o všech v průběhu roku provedených rozpočtových opatřeních ..."

O d ů v o d n ě n í:

MF nevedlo v roce 1994 průběžně evidenci o provedených rozpočtových opatřeních, soulad s uvedeným ustanovením zajistilo až dohnotením evidence v průběhu kontroly;

16. ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., které mj. stanoví:

"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky ...",

když bod V. Zásad dotační politiky České republiky, které tvoří přílohu č. 1 Postupu pro realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování investic v působnosti České republiky čj. 113/39466/1991, vydaných k provedení uvedeného zákona, stanoví:

"Na investiční výstavbě s účastí státních finančních prostředků mohou rozpočtové, příspěvkové a hospodářské organizace poskytnout zálohy dodavatelům a to do výše 10 % z ročního objemu, na který bude v tomtéž roce vystavena faktura (i dílčí), popř. způsobem úhrady stanoveným dle smluvních vztahů (po nabytí účinnosti obchodního zákoníku)."

a ustanovení čl. 2 odst. 4 a 5 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku, čj. 113/1679/1994, stanoví:

"Při pořizování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla ... a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Za tyto zálohy bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, t.j. zúčtování za provedené práce a dodávky ..., vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zák. č. 588/92 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů."

"Pokud byla záloha zúčtována, t.j. provedeno věcné plnění, a na podkladě zjišťovacího protokolu vystaven daňový doklad pro dílčí plnění DPH, posuzuje se tento případ jako by záloha nebyla poskytnuta a může být poskytnuta další záloha opět do výše 10 % s tím, že pro ni platí ustanovení odstavce (4)."

O d ů v o d n ě n í:

Ačkoliv MF uvedené zásady vydalo, samo se jimi neřídilo. V rozporu s těmito předpisy neoprávněně použilo při financování investic ze svého rozpočtu v roce 1994 a 1995 prostředky ve výši nejméně 11 274 236 Kč tím, že překročilo povolenou výši záloh na investice;

17. ustanovení části II položky č. 9 písm. B Výměru MF ČR č. 01/93 ze dne 13. listopadu 1992, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které mj. stanoví:

"B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb ..., který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ...",

resp. v roce 1995 ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, které mj. stanoví:

"K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž z nejnižší nabídkou ..."

O d ů v o d n ě n í:

MF uzavřelo 29. 9. 1993 smlouvu o dílo č. 13/7/93 na výměnu topných systémů v dohodnuté ceně 13 340 000 Kč bez vyhlášení veřejné soutěže podle Zadávacího řádu staveb.

Dne 8. 2. 1995 uzavřelo MF další smlouvu o dílo č. 3/6/94 v dohodnuté ceně díla 10 400 000 Kč opět bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže, tedy v rozporu se zákonem č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

B. Územní finanční orgány porušily:

1. ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb. a dalších předpisů, jejichž citace je uvedena v bodě A 16.

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Ústí nad Labem porušilo uvedená ustanovení tím, že v rozporu se zásadami dotační politiky neoprávněně čerpalo rozpočtové prostředky v roce 1994 v celkové výši 7 384 000 Kč na zálohy dodavatelům staveb nad povolenou 10% výši; např. při rekonstrukci FÚ Rumburk ve výši 3 060 000 Kč, na přístavbu FÚ Frýdlant ve výši 1 236 000 Kč.

FŘ v Ostravě v rozporu s uvedenými ustanoveními neoprávněně čerpalo rozpočtové prostředky v letech 1994 a 1995 v celkové výši 28 355 082 Kč na zálohy dodavatelům, poskytované v rozporu s uvedenými předpisy, z toho 19 936 128 Kč na zálohy dodavatelům v případě dodávek pro FÚ Přerov a 8 418 954 Kč pro FÚ Frýdek-Místek:

FŘ např. uzavřelo smlouvu na výstavbu budovy pro FÚ Přerov, ve které se zavázalo poskytovat dodavateli "zálohy, které budou zúčtovány až při konečné fakturaci díla". Období výstavby podle této smlouvy mělo trvat od prosince 1993 do září 1995, navíc jednotlivé smluvní zálohy přesahovaly 10 % z přiděleného investičního limitu v jednotlivých letech. Na stejnou stavbu uzavřelo ještě další smlouvu o provádění mandátní činnosti, ve které se opět zavázalo k poskytování "záloh, které budou zúčtovány až při konečné fakturaci". Na jejím základě proplatilo v roce 1994 tři zálohové faktury v celkové výši 280 000 Kč, jež ke dni kontroly nebyly vyúčtovány. V dalším případě uhradilo fakturu za stavební práce v částce 2 516 128 Kč dříve, než podle stavebního deníku byly zahájeny příslušné práce. Jednalo se tedy o zálohu a její výše mohla činit nejvýše 300 tis. Kč. Tato záloha nebyla ke dni kontroly, tj. do 31. 8. 1995, zúčtována. Dne 3. 3. 1995 proplatilo zálohu na tuto stavbu ve výši 1 500 000 Kč. Vzhledem k tomu, že záloha nebyla zúčtována, nebylo možné poskytnout další. Přesto FŘ proplatilo 5 dalších záloh ve výši 7 500 000 Kč. Oprávněná výše zálohy mohla činit k 31. 8. 1995 nejvýše 1 500 000 Kč.

Při stavebních akcích pro FÚ Frýdek-Místek postupovalo obdobně. Výše záloh, které nebyly zúčtovány po ukončení účetního období, činila v roce 1994 nejméně 8 418 054 Kč;

2. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., které stanoví:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny."

a ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ...; prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu republiky nebo rozpočtu zřizovatele, a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně v roce 1994 nečerpalo rozpočtové prostředky v mezích závazných ukazatelů a neoprávněně, v rozporu s věcným plněním, použilo rozpočtové prostředky ve výši 397 057 Kč, o které překročilo závazný ukazatel "vybavenost". Závazný ukazatel "výpočetní technika" přitom nedočerpalo.

Dále z neinvestičních prostředků neoprávněně uhradilo investiční výdaje na geodetické a projektové práce pro výstavbu parkoviště na vzdělávacím středisku "Přehrada" ve výši 60 910 Kč. Pro investiční výstavbu na tomto středisku byly rozpočtem přiděleny účelové investiční prostředky.

FŘ v Českých Budějovicích financovalo v roce 1994 pořízení programového vybavení (právní systém JURIX) z neinvestičních prostředků, přestože cena jednoho majetkového celku přesahovala 122 tis. Kč.

FŘ v Ostravě v rozporu s uvedenými ustanoveními neoprávněně použilo neinvestiční prostředky státního rozpočtu na pořízení hmotného investičního majetku v celkové výši 2 678 214 Kč, a to 14 034 Kč při nákupu přenosného telefonního přístroje a zdroje k němu pro FÚ Přerov a 2 664 180 Kč na nákup tiskáren k počítačům a příslušenství k nim pro FÚ Olomouc. V tomto případě porušilo i příslušná ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., neboť toto pořízení účtovalo jako pořízení drobného hmotného investičního majetku.

Dále neoprávněně použilo rozpočtové prostředky ve výši 2 620 Kč na úhradu faktur za stravné pracovníků FÚ Olomouc nad rámec nároku pracovníků dle zákona č. 119/1992 Sb.

FŘ v Ústí nad Labem v rozporu s uvedenými ustanoveními z neinvestičních prostředků uhradilo investiční náklady ve výši 3 368 110 Kč na projekt a vybudování pokladny, na nákup výpočetní techniky včetně příslušenství k ní a na nákup 19 ks programového vybavení (právní systém JURIX);

3. ustanovení § 14 odst. 1, 2 a 3 písm. a) vyhlášky č. 205/1991 Sb., která mj. stanoví:

"Rozpočtová organizace může provozovat hospodářskou činnost mimo svoji hlavní činnost, pro kterou byla zřízena, za předpokladu, že ve své hlavní činnosti plní úkoly stanovené zřizovatelem ..."

"Prostředky získané hospodářskou činností jsou mimorozpočtovými zdroji. Finanční hospodaření této činnosti je vedeno odděleně od hospodaření s prostředky jejího rozpočtu na zvláštním, k tomu účelu zřízeném běžném účtu ..."

"Rozsah a podmínky hospodářské činnosti stanoví obecně závazný právní předpis. V případě, že rozsah a podmínky nejsou takto stanoveny, stanoví je pro

a) rozpočtovou organizaci zřízenou ústředním orgánem tento ústřední orgán po dohodě s ministerstvem financí, ..."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Ostravě porušilo uvedené ustanovení tím, že vedle své hlavní činnosti pronajímalo nebytové prostory, přičemž prostředky získané touto činností ve výši 825 098 Kč nevedlo odděleně od hospodaření s rozpočtovými prostředky. Doklady stanovící rozsah a podmínky této činnosti nemělo;

4. ustanovení § 54 odst. 1 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Výdaje na zákonné pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel rozpočtových organizací ... uhrazuje ministerstvo financí."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Ostravě porušilo uvedené ustanovení tím, že provedlo ve 4 případech za FÚ úhradu zákonného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel z rozpočtových prostředků FŘ roku 1994. Neoprávněně uhrazené výdaje byly ve 3 případech, vráceny na příjmový účet FŘ v roce 1995;

5. ustanovení § 9 odst. 3, 4 a 10 nařízení vlády ČR č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění nařízení vlády ČR č. 78/1994 Sb., která mj. stanoví:

"Strážníkovi se poskytuje za riziko spojené se zabezpečováním místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce příplatek ..."

"Zaměstnanci, jehož práce je spojena s mimořádným rizikem při ochraně zájmů státu proti neoprávněným individuálním zájmům ..., se poskytne příplatek ..."

"Zaměstnanci, který provádí úkony, jež vyžaduje výkon rozhodnutí ..., se poskytuje příplatek ..."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo uvedená ustanovení tím, že je neoprávněně použilo jako odůvodnění výplat zvláštních příplatků v roce 1994 v úhrnné výši 48 443 Kč:

- u 18 zaměstnanců, aniž by v pracovních smlouvách byl druh práce - strážník - uveden a aniž by zaměstnanci tuto práci skutečně vykonávali;
- u dalších 17 zaměstnanců, aniž by práce podle pracovních smluv nebo ve skutečnosti vykonávané byly spojeny s mimořádným rizikem nebo vyžadovaly výkon rozhodnutí;

6. ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění zákona č. 74/1994 Sb., které stanoví:

"Sjednaný obsah pracovní smlouvy lze změnit jen tehdy, dohodnou-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na jeho změně. Byla-li pracovní smlouva uzavřena písemně, musí zaměstnavatel provést písemně i její změnu."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo toto ustanovení tím, že zaměstnance v rozporu s pracovními smlouvami odměňovalo a zaměstnávalo a poskytovalo jim příplatek za vedení ve smyslu § 8 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 253/1992 Sb.;

7. ustanovení § 5 odst. 1 a § 12 nařízení vlády ČR č. 253/1992 Sb., která mj. stanoví:

"Do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně ... započte zaměstnavatel dobu ... výkonu vojenské základní (náhradní) služby ... a ... mateřské a další mateřské dovolené ..."

"Platový tarif ve vyšším platovém stupni přísluší zaměstnanci od prvního dne měsíce, v němž dosáhl stanovené doby započitatelné praxe."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Ostravě porušilo uvedené ustanovení tím, že nezapočetlo 4 zaměstnankyním správně další mateřskou dovolenou, třem zaměstnancům nezapočetlo správně délku vojenské služby a jednomu zaměstnanci stanovilo vlivem početní chyby nesprávně rozhodnou dobu. Zjištěnými chybami byli poškozeni zaměstnanci;

8. ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ...",

když ustanovení čl. I odst. 7 přílohy č. 2 (Postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a velké obce) Opatření federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, č. j. V/20 530/1992 ze dne 30. 7. 1992 (dále jen "účtová osnova"), mj. stanoví:

"Zálohované organizace nevedou účetnictví podle podvojně soustavy. Peněžní průběh hospodaření vedou v peněžním deníku. V tomto deníku se vedou v analytickém členění ve vazbě na platnou rozpočtovou skladbu položky rozpočtových příjmů a výdajů včetně průběžných položek."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo uvedená ustanovení tím, že v roce 1994 o průběhu hospodaření své zálohované organizační součásti "Přehrada" neúčtovalo předepsaným způsobem v peněžním deníku. Sledovalo v analytickém členění pouze měsíční čerpání účtu 234 - Čerpací neinvestiční účet rozpočtových organizací a neúčtovalo o celkovém stavu a pohybu peněžních prostředků;

9. ustanovení § 4 odst. 2 (viz citace bod B 8) a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., která stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo uvedená ustanovení tím, že o poskytnuté záloze na výstavbu parkoviště pro osobní vozy v Pozlovicích ve výši 175 tis. Kč neúčtovalo na příslušném účtu 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek, ale na účtu pro sdružené prostředky, přestože ke sdružení prostředků nedošlo.

FŘ v Ústí nad Labem nesprávně účtovalo o zálohách poskytnutých v roce 1994 dodavatelům staveb ve výši 15 001 502 Kč na účtu 042 - Pořízení hmotných investic.

FŘ v Ostravě taktéž nesprávně účtovalo o poskytnutých zálohách dodavatelům na účtu 042 - Pořízení hmotných investic. Např. jen na stavebních akcích pro FÚ Frýdek-Místek se v roce 1994 jednalo o částku nejmeně ve výši 43 588 712 Kč.

Dále v roce 1994 nesprávně na účtu 022 - Stroje, přístroje a zařízení účtovalo o najatém investiční majetku, a to s nulovými pořizovacími cenami.

FŘ v Českých Budějovicích porušilo uvedená ustanovení tím, že nesledovalo veškerý najatý majetek na podrozvahovém účtu. Tím současně porušilo i ustanovení účtové osnovy, které v účtové třídě 9 čl. IX stanoví, že na podrozvahových účtech "... sledují zejména: ... najatý majetek ...";

10. ustanovení § 30 odst. 2 a § 41 odst. 3 vyhlášky č. 205/1991 Sb., která mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ...; prostředky může čerpat jen do výše stanovené ve státním rozpočtu republiky nebo rozpočtu zřizovatele, a to v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním."

"Kritériem pro určení roku, kterého se výdaj hospodářsky týká, je skutečnost, kdy výdaj má nebo musí být proveden podle obecně závazných právních předpisů nebo smluvních vztahů jim odpovídajícím."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Českých Budějovicích porušilo uvedená ustanovení tím, že v rozporu s kupní smlouvou a s věcným plněním uhradilo v roce 1994 částku 1 463 525 Kč za dodané počítače. Instalace těchto počítačů měla probíhat v průběhu roku 1995, proto smluvní podmínky obsahovaly ustanovení, že po fyzické převímce bude dodavateli uhrazeno 80 % smluvní ceny. FŘ uhradilo dodavateli 96 % smluvní ceny;

11. ustanovení části II. položky č. 11 písm. B odst. 2 Výměru MF ČR č. 01/94, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které mj. stanoví:

"V případech užší soutěže podle čl. 5 odst. 2 písm. b) a zadání z volné ruky podle čl. 6 odst. 2 písm. d) a f) ZŘS se vyžaduje i souhlas orgánu poskytujícího finanční prostředky ..."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo uvedené ustanovení tím, že v dubnu 1994 vyhlásilo výběrové řízení na stavbu "Parkoviště pro osobní vozy Pozlovice" podle čl. 5 (Užší soutěž) Zadávacího řádu staveb bez souhlasu MF jako orgánu poskytujícího finanční prostředky;

12. ustanovení části II. položky č. 9, resp. č. 11 písm. B odst. 6 a 12 Výměrů MF ČR č. 01/93 a č. 01/94, kterými byly vydány seznamy zboží s regulovanými cenami, které mj. stanoví:

"Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu ..."

Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv ... se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb ... (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník 40-42/1991), a dále podle těchto ustanovení: ..."

Veřejnou soutěž vyhlásí zadavatel podle čl. 15 ZŘS a též povinně v Cenovém věstníku ..."

"Nedodržení uvedeného postupu bude kvalifikováno jako neoprávněné použití rozpočtových prostředků podle § 30 zákona ČNR č. 576/1990 Sb. ...",

resp. ve znění Výměru MF ČR č. 01/94:

"Nedodržení postupu podle této položky se považuje za neoprávněné použití rozpočtových prostředků podle § 30 zákona ČNR č. 576/1990 Sb. ..."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Ústí nad Labem neoprávněně použilo rozpočtové prostředky státního rozpočtu roku 1994 v celkové výši 25 214 503 Kč tím, že nevyhlásilo v letech 1993 a 1994 veřejnou soutěž v Cenovém věstníku na dodávku 7 staveb a stavebních a projektových prací pro stavby FÚ ve své působnosti.

FŘ v Ostravě neoprávněně použilo rozpočtové prostředky státního rozpočtu za rok 1994 v celkové výši nejméně 55 152 199 Kč tím, že veřejné soutěže na stavební akce pro FÚ ve své působnosti nevyhlásilo v Cenovém věstníku, ale pouze v regionálním tisku;

13. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., které mj. stanoví:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny ...",

a ustanovení § 40 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Rozpočtová a příspěvková organizace je oprávněna poskytovat jiným subjektům ... zálohy ... Tyto platby nejsou zálohami ve smyslu odstavce 1 a hodnotí se stejně jako výdaje, na něž jsou zálohami."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Brně porušilo uvedené ustanovení tím, že v roce 1994 poskytlo dodavateli zálohu ve výši 175 000 Kč, kterou v roční závěrce nezúčtovalo a ani v "Rozboru hospodaření za rok 1994" nevykázalo.

FŘ v Ostravě porušilo uvedené ustanovení tím, že v průběhu roku 1994 poskytnuté zálohy ve výši nejméně 8 418 054 Kč po ukončení účetního období nevyúčtovalo;

14. ustanovení § 3 odst. 1 a § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ..."

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

"Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Českých Budějovicích porušilo uvedená ustanovení tím, že nezaúčtovalo do účetního období roku 1993 dodávky investičního charakteru v celkové výši 174 561 Kč, které věcně a časově do roku 1993 patřily a byly i v roce 1993 vyfakturovány.

Dále uhradilo z prostředků roku 1994 cestovní náhrady za pracovní cesty uskutečněné v období od září do prosince předcházejícího roku.

FŘ v Brně uhradilo z rozpočtových prostředků roku 1994 faktury související s účetním obdobím roku 1993 ve výši 49 143 Kč, v roce 1994 přijalo finanční prostředky týkající se účetního období roku 1993 ve výši 11 817 Kč, které neodvedlo do příjmů rozpočtu, ale v roce 1994 použilo.

FŘ v Ústí nad Labem neinvestiční výdaje z roku 1994 fakturované tak, že byly faktury doručeny do 27. 12. 1994, proplatilo v celkové výši 16 217 Kč z rozpočtu roku 1995;

15. ustanovení § 33 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb., které stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny zajistit ochranu účetních písemností a údajů v nich obsažených, záznamů na technických nosičích dat nebo mikrografických záznamů je nahrazujících, prostředků výpočetní techniky a jiné techniky a projekčně programové dokumentace podle odstavce 1 před jejich zneužitím, poškozením, zničením nebo ztrátou."

O d ů v o d n ě n í:

FŘ v Českých Budějovicích porušilo uvedené ustanovení tím, že nezajistilo ochranu účetních záznamů vedených na prostředcích výpočetní techniky (neodborným zásahem a výměnou počítače došlo ke ztrátě zálohovaných dat deníku účetních zápisů za měsíc prosinec 1994).

C. Majetkový úřad porušil:

1. ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtově osnovy a postupy účtování ..."

O d ů v o d n ě n í:

Ustanovení porušil MÚ tím, že v rozporu s účtovou osnovou zaúčtoval majetek v celkové výši 37 915 Kč. Jednalo se o nesprávné použití účtů jednotlivých druhů majetku a zásob;

2. ustanovení § 7 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

"Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ..."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ neprokázal náležitě oprávněnost uhrazených výdajů, a to z rozpočtu roku 1994 ve výši 23 899 Kč tím, že neprokázal rozsah zaplacených služeb; z rozpočtu roku 1995 ve výši 13 962 Kč tím, že neprokázal druh a množství prací ani jejich převzetí oprávněnými zaměstnanci.

Dále bylo v kontrolovaných účetních dokladech zjištěno provádění oprav v rozporu s ustanovením § 35 téhož zákona, když nebylo uvedeno, kdo a kdy opravu prováděl. Navíc došlo i k porušení § 11 citovaného zákona, neboť na účetních dokladech chyběly náležitosti v něm uvedené, a to zejména podpisy osob odpovědných za účetní případy a jejich zaúčtování nebo data uskutečnění účetních případů.

V rozporu s uvedenými ustanoveními nezaúčtoval MÚ do příslušného účetního období odcizení majetku a předání majetku do komisního prodeje. V roce 1995 se jednalo o majetek v celkové hodnotě 2 093 865 Kč;

3. ustanovení § 29 odst. 1 a § 30 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., která stanoví:

"Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti."

"Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období, popřípadě za dobu od začátku následujícího účetního období do dne ukončení fyzické inventury v prvním měsíci tohoto účetního období."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ neprokázal stav majetku ke dni účetní závěrky za rok 1994 a za rok 1995. V roce 1994 neprovedl opravy údajů fyzické inventury o přírůstky a úbytky majetku za období od ukončení fyzické inventury do data účetní závěrky (v souladu s obraty na příslušných účtech). V roce 1995 neprovedl fyzickou inventuru veškerého majetku - nebyla provedena inventura majetku ve skladu DEZA a v budově bývalého Federálního shromáždění;

4. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., které stanoví:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

O d ů v o d n ě n í:

V rozporu s uvedenými ustanoveními byly organizace neoprávněně uhrazeny z rozpočtu roku 1994 výdaje v celkovém objemu 116 676 Kč, které se týkaly roku 1993. Jednalo se o případy, které se uskutečnily v dostatečném předstihu před koncem roku 1993;

5. ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., (viz citace bod A 4).

O d ů v o d n ě n í:

MÚ nevmáhal důsledně dlužné nájemné. Příjmová část rozpočtu MÚ tak byla zkrácena v roce 1994 o 186 899 Kč a v roce 1995 o 491 012 Kč a o úroky z prodlení z těchto částek. Porušil tím i ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které ukládá organizacím hospodařícím s rozpočtovými prostředky dosahovat maximálních příjmů;

6. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb ... a k zajištění nerušeného chodu organizace; ..."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ porušil uvedené ustanovení tím, že nepožádal Všeobecnou zdravotní pojišťovnu o vrácení zálohy a nesdělil jí požadované údaje tak, jak ukládá ustanovení § 28b odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tím byla krácena příjmová část rozpočtu v roce 1994 o částku 56 241 Kč.

Dále MÚ porušil uvedené ustanovení tím, že při úhradě výdajů v roce 1994 za poskytnuté služby uhradil o 33 600 Kč více, než odpovídalo rozsahu práce dodavatele;

7. ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mj. stanoví:

"Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

a) ... majetek zjistit ... a vést v předepsané evidenci ..."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ v rozporu s uvedeným ustanovením neevidoval a ani nezaúčtoval na podrozvahových účtech majetek v celkové pořizovací ceně 191 412 489 Kč, který využíval, ale neměl k němu právo hospodaření. Jednalo se o tyto případy:

- v roce 1994 a 1995 nevedl v evidenci 12 nemovitostí s pozemky a pozemky, které na něj MF převedlo "příkazními smlouvami" ze dne 3. 1. 1994 a 4. 3. 1994,
- do doby kontroly nevedl v evidenci majetku zapůjčený telefax v hodnotě 47 503 Kč, majetek byl zapůjčen na období od 6. 9. 1989 do 27. 1. 1995.

Současně tím porušil i ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., a účtovou osnovu, které ukládají sledovat na podrozvahových účtech "využívání cizího majetku, ke kterému nemá účetní jednotka vlastnické právo";

8. ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mj. stanoví:

"K rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku musí být dodatečně připraven doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ vyřadil v roce 1995 pro neupotřebitelnost 17 ks drobného hmotného investičního majetku. K tomuto vyřazení nedoložil doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo;

9. ustanovení § 9 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 119/1988 Sb., která mj. stanoví:

"Organizace může přenechat smlouvou k dočasnému užívání ... věci, které dočasně nepotřebuje ..."

"Smlouva o přenechání národního majetku k dočasnému užívání občanům a jiným organizacím ... musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení majetku, který má být přenechán k dočasnému užívání, určení způsobu a doby užívání ..."

O d ů v o d n ě n í:

V rozporu s uvedenými ustanoveními přenechal MÚ v roce 1995 bez uzavření smlouvy a bez specifikace přenechaného majetku cizí společnosti movitý majetek v celkové pořizovací ceně 4 210 661 Kč. Skutečnost pronájmu tohoto majetku obsahuje pouze "Vyjádření hmotně odpovědných pracovníků k inventarizačnímu rozdílu" ze dne 31. 10. 1995. Do ukončení kontroly dne 12. 3. 1996 nebylo porušení předpisů napraveno;

10. ustanovení § 2 odst. 3 nařízení vlády ČR č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění nařízení vlády ČR č. 76/1994 Sb., které mj. stanoví:

"Zaměstnanec se zařadí do jednoho z deseti platových stupňů v závislosti na délce praxe započtené zaměstnavatelem podle § 5 ...",

a dále ustanovení § 5 odst. 1, které mj. stanoví:

"Do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně ... příslušné platové třídy započte zaměstnavatel dobu

a) praxe v oboru požadované práce dosaženou po ukončení stupně vzdělání ...,

- b) praxe v oboru požadované práce dosaženou před ukončením stupně vzdělání ...,*
- c) jiné praxe v závislosti na míře jejího využití ...,*
- d) výkonu vojenské základní (náhradní) služby a civilní služby ...,*
- e) mateřské a další mateřské dovolené ..."*

O d ů v o d n ě n í:

MÚ porušil uvedená ustanovení u většiny z kontrolovaných 40 zaměstnanců. Pouze u 5 zaměstnanců předložil doklady o výpočtu doby započitatelné praxe, u ostatních neměl k dispozici doklady, kterými by uznanou délku praxe doložil. Problematické je zařazení zejména u těch pracovníků, kteří nemají úplně a správně vyplněny ani osobní dotazníky nebo čestná prohlášení. Např. chybí údaje o druhu vykonávané práce, o mateřské a další mateřské dovolené nebo o výkonu vojenské služby. V některých dalších případech byla do potřebné doby praxe zahrnuta i doba výkonu práce, která nesouvisí s druhem práce, na který je nyní zaměstnanec zařazen (např. šička, vychovatelka, mistrová odborného výcviku apod. pro práci "vedoucí oddělení správy budov"), do praxe byla zahrnuta i doba nezaměstnanosti a učebního poměru nebo byli zaměstnanci zařazení do platových stupňů na základě chybného součtu předchozí praxe;

11. ustanovení § 237 odst. 2 a 3 zákona č. 65/1965 Sb., která mj. stanoví:

"Na základě dohody o pracovní činnosti nelze vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby; ..."

"Dodržování sjednaného a nejvýše přípustného rozsahu pracovní doby podle předchozího odstavce se posuzuje za celou dobu, na kterou byla dohoda uzavřena (§ 238 odst. 2), nejdéle však za období 12 měsíců."

O d ů v o d n ě n í:

MÚ v rozporu s uvedenými ustanoveními v roce 1994 uzavřel 3 dohody o pracovní činnosti v rozsahu pracovní doby vyšší, než je její přípustný rozsah. Neoprávněně použil finanční prostředky ve výši 25 382 Kč.

Závěr:

Provedená kontrola doložila řadu nedostatků v resortu MF, a to zejména v rozpočtovém hospodaření a správě majetku. Závažné je zjištění, že MF od roku 1991 neprokázalo inventarizacemi řádně stav svého majetku.

Ve smluvních vztazích MF nevyužívá možnosti stanovit smluvní sankce za neplnění závazků. Jejich uplatněním by se zvýšily rozpočtové příjmy např. v roce 1995 nejméně o 654 825 Kč.

Řada zjištěných nedostatků, zejména u územních finančních orgánů a MÚ, je důsledkem nedostatečné kontrolní činnosti MF.

MF dostatečně nerespektovalo právní předpisy ve své funkci zřizovatele rozpočtové organizace Majetkový úřad. Skutečností, že MÚ nemá řízovací listinu a jeho statut obsahuje v rozporu s dalšími právními předpisy ustanovení, že je orgánem státní správy, vzbuzují oprávněné pochybnosti o jeho právní subjektivitě. MF v postavení zřizovatele závady zaregistrovalo, jak dokazují interní materiály, ale do doby ukončení kontroly nezajistilo nápravu.

Vzhledem k tomu, že na MÚ deleguje MF pověření spravovat majetek státu nebo i právo hospodařit s ním, je žádoucí urychlené napravení existující situace.

MF jako navrhovatel právních předpisů a dalších směrnic je mj. i metodickým místem pro jejich aplikaci a z tohoto titulu by mělo být v jejich dodržování ostatním orgánům a organizacím příkladem.

V souladu s plánem kontrolní činnosti kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jana Krejčová.